

TUNNITÖÖ

NURJATUD PROBLEEMID

EESMÄRK	Õpilased tulevad üheskoos meelde eelmistes tundides käsitletud planetaarsete piiride teemasid ja vaatavad, milliseks on kujunenud nende ökosüsteemi mudel. Täna on viimane aeg luua plaan, kuidas seda olukorda parandada ja asuda tegutsema.
ÕPITULEMUSED	Õpilane: • sõnastab ühe isikliku, planetaarse piiriga seotud unistuse ning põhjendab selle olulisust endale, kogukonnale ja maailmale; • leiab rühmaga unistuste ühisosa ja sõnastab sellest ühe „ühise unistuse“; • koostab rühmaga kolmesammulise tegevuskava (eesmärk, esimesed sammud, ressursid, vastutajad, tähtaeg; seos planetaarsete piiridega); • esitleb plaani, põhjendab mõju ning seob selle ökosüsteemi mudeliga.
ÕPPEVAHENDID TUNNI LÄBIVIIMISEKS	• Suur paberileht, papitükk või tahvel, markerid, märkmelehed.
TUNNI PIKKUS	75 min
ETTEVALMISTAV KODUTÖÖ	Õpilased loevad kodus läbi peatüki „Nurjatud probleemid“.
ÖKOSÜSTEEMI MUDELI ÜLEVAATUS	Õpilased vaatavad ühiselt, millised näevad nende ökosüsteemi mudelid välja pärast seda, kui neile on eelmistes tundides kantud kõik käsitletud mõjud. Õpilased arutlevad, kuidas on see seotud nurjatute probleemide teemaga. Seejärel tuleb leida lahendusi. Tunni järgmine osa keskendubki sellele. (Mudelitest võiks olla näha, et toimivatest süsteemidest on pärast planetaarsete piiride ületamist alles vaid riismed (sama toimub praegu pärismaailmas). Selgub aga, et süsteemi korrastamine ei olegi nii lihtne, sest mängus on väga palju eri huvisid ja süsteemid on keerukad ehk oleme silmitsi nurjatu probleemiga. Isegi kui teame, et mingi tegevus on ökosüsteemile kahjulik, ei saa seda sageli enam peatada.)

UNISTUSED PLANEEDIST – TEGUTSEDES ÜHISELT PIIRIDE SEES

Õpilased mõtlevad omaette ja kirjutavad paberile ühe unistuse või soovi, mis on seotud mõne planetaarse piiriga. Nad valivad midagi, mida nad tahavad päriselt parandada ja mis on nende jaoks oluline, lisades lühidalt, miks see on tähtis nende kogukonnale ning kuidas selle elluviimine oleks kasulik kogu maailmale. Õpetaja selgitab ülesannet ja loob rahuliku mõtlemise hetke, seejärel kogub vabatahtlikelt esimesi näiteid, et klassi inspireerida.

PLANEERIMINE

- Õpilased jagavad omavahel oma unistusi ja selgitavad nende olulisust endale, kogukonnale ja maailmale. Kui igaüks on saanud oma unistuse esitatud, otsivad nad ühisosa ning sõnastavad selle põhjal ühise tegevuse, mille kaudu oleks võimalik kõigi unistusi ellu viia.
- Õpetaja jälgib arutelu kulgu, aitab vajadusel fookuseerida ja toetab ühisosa leidmist.

TEGUTSEMINE

Nüüd hakkame nurjatule probleemile lahendusi leidma.

- Õpilased määravad esimesed sammud: vähemalt kolm konkreetset tegevust, mida nad saavad rühmana ellu viia. Iga tegevuse puhul mõtlevad nad järgmistele küsimustele.
 - Kuidas see tegevus toetab kõigi rühmaliikmete algseid ideid?
 - Kuidas see tegevus aitab kaasa kogukonna arengule?
 - Kuidas see tegevus aitab püsida planeedi piiride sees?
 - Milliseid ressursse on vaja selle plaani elluviimiseks?
 - Mida on võimalik ära teha ühe nädala jooksul?
- Õpilased valivad välja ühe tegevuse, mida rühm peab kõige sobivamaks. Nad panevad plaani kirja ja valmistavad ette esitluse.
- Õpetaja liigub rühmade vahel, küsib täpsustavaid küsimusi ning innustab mõtlema nii realistlikult kui ka loovalt. Maailmas ei saagi midagi muutuda, kui keegi muutusi ellu ei kutsu. Seetõttu tuleb unistada suurelt ja seejärel leida viise, kuidas unistusele vähehaaval lähemale jõuda. Õpetaja meenutab, et lahendused peituvad mitme tegevuse koostoimes; ainult ühest tegevusest ei piisa.

TÄHISTAMINE

- Iga rühm jagab klassiga, mis oli nende unistus, millise ühisprojekti nad välja mõtlesid ja mis on esimene samm, mille nad ette võtavad.
- Rühmad inspireerivad teisi oma projektiga liituma.
- Õpilased arutavad, mis neile protsessi juures meeldis või ei meeldinud, kuivõrd nad tundsid, et nende unistus oli kaasatud ühisesse unistusse, milliseid toetavaid sõnumeid ja märke nad kaastastelt märkasid ning kui meeldiv oli koostöös tegutseda.
- Õpetaja võtab tunni kokku, tunnustab rühmade loovust ja koostööd ning seob tehtud töö järgmiste tundide teemadega.